

na svijetu: MAJKA. A da je samo majka dorasla i vrijedna te veličine, dokazi su najveličanstvenija umjetnička djela stvorena njoj na slavu. Majke svojim žrtvama i plemenitim djelima to i zaslužuju.

Knjiga *Majka*, u kojoj ima mnogo lijepih pjesama i proznih radova posvećenih našim majkama, zaslužuje pažnju da se pročita nekoliko puta i da se nad istom onako duboko ljudski zamislimo, ispitujući naše srce i um o našim postupcima prema, ne samo našim, nego i tuđim majkama, tim mučenicima koje nam darivaju život. U ovoj je knjizi svaka pjesma sama za sebe skladan rad, ali sve zajedno daje jednu cjelinu koja nam se nužno nameće i potiče na razmišljanje o ženama, tim ljudskim stvorenjima, s kojima se sudbina najviše poigrava, koje nose najveće brige, najviše rade, raduju se i pate, najduže bdiju, zabrinute za našu sudbinu, a opet su tako mile, drage i iznad svega plemenitije od svake plemenitosti.

Teško je iz ovog djela odabrati nešto za što bismo mogli reći da je najbolje. Svaki rad nosi u sebi svoju originalnost, svoju poruku, sjetu, bol, radost, svoje iskreno kazivanje o majci. Čitajući ovo djelo, naići ćemo i na pitanja koja od nas traže odgovor: kakvi smo mi prema našim majkama? Da li su ti odnosi dobri ili loši? Ili smo čak u ovom vrtoglavom vremenu zaboravili da imamo majku? Možemo li opravdati majčinsku brigu prema nama? Možemo: svojom ljubavlju i pažnjom prema njoj, poklanjajući joj barem deseti dio od svega onog što je dala i daje za nas.

Zahvaljujući o. Stanku Belaju za prikupljanje i izdavanje ove građe, završavam ovaj mali prikaz s nekoliko stihova, koje sam odabrao iz ovog zbornika:

»Mučenice, kako ti je ime,
htjeli bismo znati?!
Mati, samo Mati!

(Jelka Kurtaner, *Mati*)

»Majko, ja već nijesam ono dobro dijete,
Što je s tobom znalo molit kraj kamina,
u večeri kasne, dok su s violina
jekali akordi ljubavi i sjete.«

(Đuro Sudeta, *Majci*)

NAPADI NA OPUS DEI I DEKLARACIJA KARDNALA HUMEA

Josip Visković

U posljednje vrijeme niknuli su u Crkvi posebni oblici duhovnosti i apostolata u novim organiziranim tzv. laičkim institutima. Eminentno mjesto među njima — zbog svoje brojnosti i raširenosti, organiziranosti, djelovanja i utjecaja — zauzima institut Opus Dei, osnovan u Španjolskoj 1928. Osnovao ga je, sada već pokojni, José Escrivá, a potvrdila Sveta Stolica 1947. kao prvi sekularni institut s papinskim pravom, tj. s pravom za opću Crkvu. Pio XII. je kazao za ovaj institut da je »model sekularnih instituta«.

Opus Dei je proširen po cijelome svijetu, na svih pet kontinenata, u više od pedeset zemalja. Djeluje, kao što se vidi iz tajništva Opusa Dei, i u Velikoj Britaniji već od god. 1947.

Ako znamo da su se u posljednje vrijeme podigli prigovori, čak i kao neka hajka, protiv članova ovog instituta u samoj Španjolskoj, neće nas začuditi što se slični glasovi negodovanja čuju sada i u Velikoj Britaniji. Kad znamo da je ona i danas protestantsko-anglikanska zemlja u golemoj većini stanovništva (o utjecaju masonerije u javnome životu nećemo govoriti), onda nas neće iznenaditi reakcija na djelovanje tako izrazito dinamičnog kat. instituta. Uo-

stalom, teško je zamisliti da su se svi antagonizmi i odbojnost, koji su u povijesti ostavili duboke tragove, utruli na Britanskim otocima prema Španjolskoj, pa, sada, i prema njezinoj novoj »importiranoj« duhovnosti.

Budući da su raspre i napadaji na djelovanje članova Opusa Dei izišli preko tiska u široku javnost, bio je prisiljen i vestminsterski kardinal nadbiskup da izda deklaraciju kojom bi zaštitio članove instituta Opus Dei od neopravdanih napadaja, kako bi izbio oružje iz ruku napadača i tako pridonio da se smiri javnost.

Nećemo ulaziti dublje u cjelokupnu problematiku uzroka i povoda napada na ovaj institut; radije donosimo, radi informacije, *Deklaraciju* kardinala Humea i odgovor na tu deklaraciju Tajništva Opusa Dei u Velikoj Britaniji (Usp. *La Documentation Catholique*, Paris, 17. I, br. 2, 1982, 128).

Deklaracija kardinala Humea o Opusu Dei

Dugo sam i pažljivo proučavao kritike koje su podigle prašinu u javnosti protiv djelovanja Opusa Dei u Velikoj Britaniji, a ujedno sam proučio korespondenciju koja mi je upravljena o ovom predmetu. Neka su od ovih pisama jasno izražavala kritiku, dok druga izražavaju iskreno divljenje zbog osobnih kvaliteta članova Opusa Dei, te ih uvelike cijene zbog njihova utjecaja. Nakon toga sam vodio razgovore s odgovornima za Opus Dei u našoj zemlji.

Opus Dei je pokret svećenika i laika u Crkvi, službeno odobren od Svete Stolicе. Ipak, kako se Opus učvrstio u vestminsterskoj biskupiji, ja sam odgovorom, kao biskup, da bdijem nad dobrom cijele mjesne Crkve kao i nad dobro shvaćenim interesima samoga Opusa Dei.

Nakon toga proučavanja priopćio sam odgovornima Opusa Dei u našoj zemlji preporuke, koje držim utemeljenima, s obzirom na buduću aktivnost njezinih članova u vestminsterskoj dijecezi. Sada bih želio objaviti javnosti ove četiri preporuke. — Svaka od njih proizlazi iz temeljnog principa: može se dogoditi da metode i aktivnosti jednog međunarodnog suvremenog pokreta u nekoj stanovitoj biskupiji treba razborito modificirati, u svjetlu kulturnih razlika, zakonitih mjesnih običaja i vrijednosti društva u kojemu ovaj međunarodni organizam želi djelovati.

Ove preporuke ne smiju biti shvaćene kao kritika koja bi bila uperena protiv integriteta članova Opusa Dei ili protiv njihove revnosti u radu njihova apostolata. Ako ih objavljujem, to činim zbog toga da odgovorim na shvatljiva uznemirenja i da promičem u biskupiji zdrav pastoral. — Evo tih preporuka:

a) Ni jednoj osobi mlađoj od 18 godina ne smije biti dozvoljeno da položi zavjete ili da prihvati obveze na dugi rok u vezi s Opusom Dei.

b) Bitno je da mladi koji žele ući u Opus Dei započnu u njemu život pristankom njihovih roditelja ili njihovih zakonitih skrbnika. Ako li, izuzetno, postoje razlozi, i to opravdani, da ne dolaze u vezu sa svojim obiteljima, ti se razlozi, u svakom slučaju, moraju razmotriti s mjesnim biskupom ili s njegovim delegatom.

c) Ako je dozvoljeno da oni koji se priključuju Opusu Dei preuzimaju dužnosti i odgovornosti koje su vlastite članovima, treba budno paziti da se poštuju sloboda pojedinca: da ostane u zajednici ili da je napusti, a da se pri tom ne vrši na njega nedolična prisila. Treba dati slobodu osobi, u kojoj god se etapi nalazila, da bira svoga vlastitoga duhovnog vođu, bio taj ili ne bio član Opusa Dei.

d) Inicijative i aktivnosti Opusa Dei u vestminsterskoj dijecezi trebaju nositi jasnu oznaku da ih podupire i usmjeruje biskupija. Uvjeren sam da ova četiri usmjerenja nipošto neće smetati Opusu Dei u njegovu apostolskom radu, nego

da će mu, naprotiv, pomoći da se prilagodi tradicionalnoj duhovnosti i osjetljivosti našega naroda. Samo po sebi se razumije da ću ja ostati u tijesnoj vezi sa svećenicima i članovima Opusa Dei u vestminsterskoj biskupiji.

Odgovor Tajništva Opusa Dei u Velikoj Britaniji

Savjetnik Opusa Dei u Velikoj Britaniji, mnogopoštovani Filip Sherrington primio je jučer od njegove uzoritosti kardinala Basila Humea memorandum o načinu pastoralnog rada Opusa Dei u vestminsterskoj biskupiji, u kojoj djeluje Opus Dei neprekidno od 1947. s blagoslovom i stalnom podrškom svih susljednih kardinala koji su bili odgovorni za pastoralni rad ove Stolice. Savjetnik Opusa Dei u Velikoj Britaniji prhvaća vrlo rado ovaj memorandum i preporuke koje su na onoj istoj liniji na kojoj su članovi Opusa Dei uvijek tražili da rade, koliko u Velikoj Britaniji toliko i po cjelome svjetu. Kao što svi znadu, duh Opusa Dei temelji se na velikoj ljubavi prema slobodi. Opus je uvijek branio i uvijek će braniti slobodu i osobnu odgovornost ne samo u obavljanju profesije svakog pojedinca nego i u svim vidovima života, uključujući tu i onaj da ostane u ustanovi ili da je napusti. Članovi Opusa Dei u vestminsterskoj biskupiji vrlo su zahvalni kardinalu Humeu zbog njegove pažnje i očinskog blagoslova i nastojat će, jednako kao i u svim biskupijama gdje ima članova Opusa Dei, da uvijek ostanu povezani s papom i mjesnim biskupima, moleći svaki dan za njih i na njihove nakane.

NOVE KNJIGE

VITA RELIGIOSA MORALE E SOCIALE ED I CONCILI DI SPLIT DEI SECC. — X—XI — Atti del Symposium internazionale di storia ecclesiastica (Split, 26—30 settembre 1978), Editrice Antenore, Padova, 1982. Zbornik radova o našoj crkvenoj i narodnoj povijesti iz X. i XI. stoljeća. Dvadeset i dva suradnika iz naše i drugih evropskih zemalja reklo je i napisalo svoju riječ, najnovije podatke i dostignuća u historiografiji o splitskim saborima u vrijeme Grgura Ninskoga i kralja Tomislava. Prilozi su tiskani na svjetskim jezicima: francuskom, njemačkom, latinskom i talijanskom, da bi bili pristupačni povjesnicima širom svijeta. Cijena 1500 din. Narudžbe prima: Nadbiskupski ordinarijat, Zrinsko-frankopanska 14, 58000 Split.

Mijo Škvorc: VJERA I NEVJERA — Problem naših dana i misterij naših duša, Filozofsko-teološki institut, Zagreb, 1982. — Po svom sadržaju i obradi svojevrstna novost u nas. Tvrdi uvez, više od 700 stranica. Cijena 1250 dinara, pouzećem ili za gotov novac: 1000 din. Narudžbe prima: Filozofsko-teološki institut, Jordanovac 110, pp 169, 41001 Zagreb.

Živan Bezić: PASTORALNI RADNIK, drugo prerađeno izdanje, sv. I, HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, 1982. Stručno i poučno. Cijena 250 din. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb.

Celestin Tomić: SAVA O PAVAO. Vrijeme, život i djelo apostola Pavla, Provincijalat franj. konventualaca, Zagreb, 1982. Cijena 450 din. Narudžbe: Uprava Veritasa, Miškinina 31, 41000 Zagreb.

Ivan Cvitanović: RAZGOVOR — Monolog o razgovoru, Dekanatski ured, Split — Katedrala, Split, 1982. Cijena 150 din. Narudžbe: Ivan Cvitanović, Kraj Sv. Duje 5, 58000 Split.

POSTIRA — Spomenica u povodu 400. obljetnice osnutka župe (1581—1981), Župski ured Postira, Postira, 1981. Cijena 600 din. Narudžbe: Župski ured Postira, 58410 Postira.